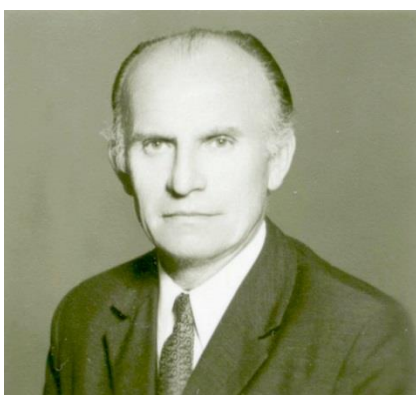

FENOMÉN VACHOLD – SPOMIENKA NA VZÁCNEHO ČLOVEKA VACHOLD PHENOMENON – REMARKS OF A RARE MAN

Peter URBAN

Katedra biológie a ekológie, Fakulta prírodných vied UMB, Tajovského 40, 974 01 Banská Bystrica

Abstract

J. Vachold okolo roku 1970
(Foto: Zo zbierok Múzea Andreja
Sládkoviča v Krupine)

RNDr. Július Vachold – biologist, pioneer of Slovak zoology, founder of the Slovak chiropterology, teacher, nature conservationist and a rare and honest man – was born on November 3rd 1918 in Krupina. He attended the Faculty on Natural Sciences of the Slovak University in Bratislava. At the first he pursued his studies in geology, but later on he switched to zoology. He finished his study in 1947. Having graduated from the university he worked as a teacher in secondary school in a hometown. In 1954 he started work in a Faunistic Laboratory in Bratislava and became engaged in the research of bats. Vachold realised bat studies in some slovak karst mountains (e. g. Slovak Karst Mts., Muránska planina, Demänovská dolina valley atc.). Because of political inspections in 1958 and 1958 was Dr. Vachold forced to leave his work. After a forced

departure from the scientific field, he was employed in the in the aluminium factory in Žiar nad Hronom, in the Zoological garden in Bojnice and the secondary schools in Krupina. Afterwards he was only little engaged in zoology, but he was engaged in fruit growing, beekeeping, music etc. Július Vachold died on February 4th 2008 in Krupina.

„V Honte som sa narodil, tu som prežil šťastné detstvo aj roky bezstarostnej mladosti. Hontiansky región som na pár rokov opustil len počas stredoškolského a vysokoškolského štúdia. Vynútený pokus o trvalejšie opustenie rodného Hontianskeho regiónu skončil fiaskom a ostali naň len rozporuplné spomienky. Okolnosťami donútený vrátil som sa domov a môj rodný Hont ma ochotne prijal a poskytol dostatok času na dôstojnú satisfakciu. Tu som sa dožil odchodu na dôchodok a stíhaný bežnými dôsledkami pomerne vysokého veku tu pravdepodobne dokončím svoju životnú púť.“ (VACHOLD 2003).

V súčasnosti si mnoho mladých ľudí, vrátane študentov i mladých vedeckých pracovníkov, nedokáže (celkom pochopiteľne) predstaviť obludnosť a nezmyselnosť predošlého politického systému¹, keď mnohí šikovní ľudia nemohli kvôli rôznym príčinám (od nevhodného pôvodu až po umelo vytvorené nepriateľstvo voči danému zriadeniu) študovať a politicky nepreverení špičkoví odborníci nemohli zase pracovať vo svojom odbore. Medzi takto postihnutých patrila aj RNDr. Július Vachold – biológ, priekopník slovenskej zoológie, najmä mammaliológie, zakladateľ slovenskej chiropterológie, obľúbený učiteľ, včelár a pomológ, krupinský a hontiansky lokálpatriot v tom najlepšom zmysle slova. Milovník, propagátor i ochranca prírody Hontu. Vzácný, čestný, skromný, kolegiálny, inteligentný, sčítaný, vtipný a pohostinný človek, výborný spoločník a rozprávač. Je obrovskou škodou (minimálne) pre slovenskú zoológiu, nielen chiropterológiu, ale tiež ekológiu, ochranu prírody a biológiu ochrany prírody i vysoké školstvo, že jeho viac než nádejná profesionálna zoologická kariéra bola veľmi rýchlo ukončená zásluhou politických previerok, ktoré ho navyše aj spoločensky a ľudsky na dlhý čas zaradili do pozície outsidera (URBAN 2008).

Július Vachold sa narodil 3. novembra 1918 v Krupine². Ako ročný stratil otca³, ktorý zomrel na následky zranenia z 1. svetovej vojny, preto ho vychovávala matka⁴ a starí rodičia. Vzťah a lásku k prírode a živočíchu získal ešte v detstve od starého otca. Absolvoval zvolenské⁵ a kremnické osemročné gymnázium (1930 – 1939). Po maturite súbežne študoval na Prírodovedeckej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave (v súčasnosti Univerzita Komenského) kombináciu prírodopis-zemepis a na Konzervatóriu v Bratislave u prof. Frica Kafendu⁶ hru na husliach. Štúdium na konzervatóriu však musel po pol roku zanechať z finančných i časových dôvodov.

¹ „...krátko pred a po prevrate narodených nádejných kolegov, ktorí možno nemajú odkiaľ mať poňatia o systéme, ktorý gniavil lepšieho osudu hodnú generáciu ich rodičov a starších príbuzných.“ „Počnúc februárom 1948 odborná erudícia a vedecká výkonnosť vedu pestujúcich príslušníkov tzv. pracujúcej inteligencie, vládnuou štátostranou tej iba strpenej kasty materiálne hodnoty nevytvárajúcich intelektuálov sa nepovažovala za tak dôležité kritérium hodnotenia ich práce, ako politická príslušnosť a masovospoločenská angažovanosť“ (DUDICH 2016).

² Na svet prišiel počas tzv. Krupinskej krvavej nedele, v dramatických dňoch konca monarchie a vzniku Československej republiky (LUKÁČ 2019).

³ Leonard Vachold (1892 – 1919), pracoval ako mestský doručovateľ.

⁴ Margita Vacholdová, rodená Sviatková (1885 – 1963), bola krajčírkou.

⁵ Počas stredoškolských štúdií na zvolenskom reálnom gymnáziu sa stretol s neskorším univerzitným profesorom Oskárom Feriancom, ktorý mu neskôr ponúkol možnosť pracovať v novovytvorenom Faunistickom laboratóriu v Bratislave..

⁶ Frico Kafenda (1883 – 1963) slovenský hudobný skladateľ a pedagóg, riaditeľ a učiteľ klavírnej hry i kompozície na Hudobnej a dramatickej akadémii pre Slovensko v Bratislave, neskôr Štátneho konzervatória. Pôsobil ako lektor hudby na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave a vyučoval aj na Vysokej škole múzických umení v Bratislave.

Počas štúdia pôsobil⁷ na Ústave mineralógie a petrografie Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave u prof. Rudolfa Lukáča⁸. Okrem toho pravidelne chodieval na Zoologický ústav Prírodovedeckej fakulty Slovenskej univerzity, kde nadviazal úzke kontakty najmä s bývalým stredoškolským učiteľom Oskárom Feriancom⁹, ale tiež s Ivanom Zmorayom¹⁰, Ladislavom Korbelom¹¹ a s Michalom Novikovem¹².

Po absolvovaní štúdia nastúpil do prírodovedného odboru Matice Slovenskej, neskôr učil na Dvojročnej obchodnej škole v Krupine¹³ kde sa stal aj riaditeľom. Túto funkciu vykonával do konca augusta 1953, pretože ho ako kvalifikovaného preložili na novozaloženú Pedagogickú školu v Krupine. V roku 1947 absolvoval rigorózne skúšky (tzv. malé rigorózum z botaniky a veľké rigorózum zo zoológie) a 29. novembra 1947 bol promován na RNDr. V marci 1954 na odporúčenie prof. Ferianca odišiel z Pedagogickej školy v Krupine a nastúpil do novovytvoreného Faunistického laboratória SAV¹⁴ v Bratislave. V rokoch 1954 – 1957 zároveň prednášal na Katedre zoológie a ochrany lesov Lesníckej fakulty Vysokej školy lesníckej a drevárskej (dnešnej Technickej univerzite) vo Zvolene¹⁵. V roku 1955 bol menovaný za

⁷ Najskôr ako demonštrátor, neskôr sa stal pomocnou vedeckou silou a po prvej štátnej skúške aj pomocným asistentom.

⁸ Prof. RNDr. Jozef Lukáč, CSc. (1909 – 1985), slovenský prírodovedec, geológ, mineralóg, vysokoškolský učiteľ, zakladateľ univerzitného štúdia mineralógie na vtedajšej Filozofickej fakulte Slovenskej univerzity (ešte pred vznikom Prírodovedeckej fakulty), kurátor mineralogických a petrologických zbierok.

⁹ Prof. RNDr. Oskár Ferianc (1905 – 1987), slovenský prírodovedec, zoológ – ornitológ, mammaliológ, entomológ-dipterológ, stredoškolský (1931 – 1940) a vysokoškolský (1940-1987) učiteľ, prvý profesor zoológie

¹⁰ Doc. RNDr. Ivan Zmoray, DrSc. (1919 – 1982), slovenský prírodovedec, zoológ, helmintológ, ekológ, vysokoškolský učiteľ (Prírodovedecká fakulta Slovenskej univerzity v Bratislave, Ústav zoológie Vysokej školy poľnohospodárskeho a lesného inžinierstva v Košiciach, Prírodovedecká fakulta Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach), vedecký pracovník (Helmintologický ústav SAV v Košiciach), ochranca a popularizátor prírody.

¹¹ Prof. RNDr. Ladislav Korbel (1912–2006), slovenský prírodovedec, zoológ, entomológ-koleopterológ, vysokoškolský učiteľ, univerzitný profesor (Zoologický ústav a Katedra zoológie Prírodovedecká fakulta UK v Bratislave), vedecký pracovník (Matica slovenská, Biologický ústav SAVU, Výskumný ústav agrochemickej technológie), ochranca prírody.

¹² Prof. RNDr. Michail (Michal) Michailovič Novikov (1876–1965), ruský biológ, zoológ, fyziológ, porovnávací morfológ a vysokoškolský učiteľ. V roku 1922 ho vyhostili zo ZSSR a pôsobil v Heidelbergu a v Prahe. V roku 1939 prišiel na Slovensko na vtedajší novozriadený Ústav zoológie Slovenskej univerzity v Bratislave ako jeho prvý vedúci a zároveň pôsobil ako profesor porovnávacej anatómie, histológie a embryológie na filozofickej fakulte. V r. 1945 odišiel do Mníchova a r. 1949 do USA.

¹³ V Krupine sa zoznámil a v roku 1948 oženil so svojou neskoršou manželkou Margitou, rodenou Bratkovou a vychovali spolu dve dcéry Alicu a Maricu.

¹⁴ Faunistické laboratórium vzniklo v roku 1953 v rámci Prírodovednej sekcie Slovenskej akadémie vied a umení (predchodkyňa SAV do roku 1953). V roku 1957 bolo aj so všetkými pracovníkmi začlenené do vzniknutého Biologického ústavu SAV (BÚ SAV).

¹⁵ Po reorganizácii vysokého školstva na Slovensku, kedy Uznesenie Vlády ČSR č. 30 z 8. júla 1952 zrušilo Vysokú školu poľnohospodárskeho a lesníckeho inžinierstva v Košiciach a jej nástupcami sa stali Vysoká škola poľnohospodárske v Nitre a Vysoká škola lesnícka a drevárska vo Zvolene, neprešla časť vyučujúcich z Košíc do Zvolena. Preto nebola celkom doriešená otázka výučby lesníckej zoológie. Ing. Ján Madlen v tom čase pripravoval zriadenie Lesníckeho a drevárskeho múzea na Zvolenskom zámku. Z Košíc prišiel do Zvolena po úspešnom ukončení štúdia v auguste 1952 Ing. Jozef Sládek, ktorý ako asistent viedol cvičenia z lesníckej zoológie. Prednášky preto zabezpečoval Dr. Vachold, ktorý prednášal 8 dní mesačne v zimnom semestri a 4 dni mesačne v letnom semestri. V roku 1958 prebral aj prednášky Ing. Sládek, ktorý sa stal odborným asistentom.

vedúceho Faunistického laboratória a po reorganizácii pracovísk v Slovenskej akadémii od 1. februára 1957 pôsobil ako vedúci Oddelenia zoológie Biologického ústavu SAV. V tom čase bol nielen členom, ale v rokoch 1957–1958 aj tajomníkom bratislavskej pobočky Československej zoologickej spoločnosti¹⁶ (MATOUŠEK 1999).

Bol poverený zorganizovaním a realizáciou základného chiropterologického výskumu Slovenska. Vykonal ho v najvýznamnejších krasových oblastiach (najmä v Slovenskom krase, Muránskej planine, Drienčanskom krase, Demänovskej doline)¹⁷ a publikoval viacero významných a základných prác o rozšírení i ekológii netopierov na Slovensku (VACHOLD 1954, 1955a, b, c, 1956, 1957).

Po politických previerkach roku 1958 bol preverený len podmiennečne na rok. V auguste 1959 sa previerka zopakovala a Dr. Vachold preverený nebol. Preto s ním následne k 30. septembru 1959 rozviazali pracovný pomer¹⁸. Kandidátsku dizertačnú prácu na tému „Výskyt a rozšírenie netopierov na Slovensku s ekologickými dodatkami“ dokončil až po rozviazaní pracovného pomeru. Hoci ju predložil k obhajobe, tá sa nikdy neuskutočnila. Pozoruhodná a na svoju dobu priekopnícka dizertačná práca bola s autorovým súhlasom uverejnená až v roku 2003 pri príležitosti 85. narodenín Dr. Vacholda v časopise *Vespertilio*¹⁹ (VACHOLD 2003).

Po nútenom odchode zo Slovenskej akadémie vied pracoval krátky čas ako laborant v hlinikárni v Závodoch Slovenského národného povstania v Žiari nad Hronom. V apríli 1960 nastúpil ako technik (akvarista) do Zoologickej záhrady v Bojniciach, kde pôsobil necelé dva roky²⁰. Potom sa vrátil do rodnej Krupiny, kde nastúpil ako pedagóg na Strednú poľnohospodársku školu technickú. Po jej presťahovaní sa do Zvolena učil v rokoch 1966 – 1969 na Strednej všeobecno-vzdelávacej škole (dnes Gymnázium A. Sládkoviča). Ešte 10 rokov po odchode do dôchodku (1969–1979) aktívne pracoval s deťmi v Mestskom dome pionierov

¹⁶ Šlo o predchodkyňu súčasnej Slovenskej zoologickej spoločnosti pri SAV. Iniciátorom jej založenia bol prof. Oskár Ferianc. Predsedníctvo SAV rozhodlo o priradení Československej zoologickej spoločnosti na Slovensku ku Slovenskej akadémii vied vo svojom uznesení č. XVIII zo dňa 7. júla 1958 s účinnosťou od 1. januára 1959 a od tohto dátumu sa začal používať názov Československá zoologická spoločnosť na Slovensku pri Slovenskej akadémii vied. Od roku 1966 sa spoločnosť premenovala na Slovenskú zoologickú spoločnosť pri SAV (MATOUŠEK 1999).

¹⁷ RNDr. Matoušek: „V Slovenskej akadémii vied som mal dvoch veľkých učiteľov, profesora Oskára Ferianca, ktorý bol vedúcim tzv. faunistického laboratória. Druhým bol Július Vachold, robil som mu asistenta a uskutočňoval vtedy výskum netopierov na Slovensku. S ním som poprechádzal všetky jaskyne na Slovensku.“ (JURČO 2013).

¹⁸ Pretože nebola vyriešená otázka nového vedúceho oddelenia zoológie, po mesiaci mu predlžovali pracovný pomer, ktorý sa definitívne skončil v decembri 1959.

¹⁹ Veľkú zásluhu na tom majú jeho obaja vedúci redaktori, doc. RNDr. Petr Benda, PhD. a doc. RNDr. Marcel Uhrin, PhD.

²⁰ Okrem iného sa pričínal o vybudovanie vivária (v tom čase označovaného ako akváriá a teráriá) (VACHOLD 1961). V expozícií sa okrem iného nachádzali aj ukážky rýb horských bystrín, stredného a dolného toku našich riek. Z dnešného pohľadu šlo o odvážny a optimistický zámer, pretože táto studenovodná expozícia rýchlo zanikla (LUPTÁK 2015).

(dnešný Domček – Centrum voľného času v Krupine) v jeho prírodovednom oddelení²¹. Tam založil ľudovú muziku a spolupodielal sa na vzniku Spievaniek pod Vartovkou, keď na husliach spoločne s ďalšími hudobníkmi sprevádzal spevákov²².

Július Vachold sa okrem výskumu netopierov venoval aj drobným zemným cicavcom, systematickému zberu ktorých sa začal venovať v roku 1952. Spolu zozbieral 660 exemplárov kožík, ktoré sám vypreparoval. Dnes je známa ako Vacholdova zbierka cicavcov a nachádza sa v Slovenskom národnom múzeu v Bratislave (MATOUŠEK 1998). Okrem toho sa zaoberal aj arachnológiou.

Aktívne pracoval až do vysokého veku. Bol mimoriadne vzdelaný, ovládal niekoľko cudzích jazykov, čo mu okrem iného umožnilo sústavne čítať aktuálnu literatúru, písal recenzie, fotografoval. Po roku 1989 začal pracovať na slovníku ekológie, ktorý sa nepodarilo vydať, ale vychádzal na pokračovanie v časopise *Enviromagazín*²³. V ňom, ako aj v periodikách *Hontianske noviny* a *Hontiansky aperitív* publikoval aj ďalšie články. Doktor Vachold je tiež spoluautorom poslednej veľkej krupinskej monografie (LUKÁČ ed. 2006).

Aj vo vysokom veku aktívne spolupracoval s kolegami zo Stredoslovenskej pobočky Slovenskej zoologickej spoločnosti pri SAV, Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre, Slovenskej agentúry životného prostredia v Banskej Bystrici a Technickej univerzity vo Zvolene.

Ako lokálpatriot neustále zdôrazňoval potrebu (dlho neprávom zanedbávaného) výskumu Krupinskej planiny. Pri príležitosti jeho 80. narodenín Slovenská agentúra životného prostredia – Centrum ochrany prírody a krajiny v Banskej Bystrici a Ústav ekológie lesa pri SAV vo Zvolene usporiadali v roku 1988 konferenciu „Príroda Krupinskej planiny a jej ochrana“, z ktorej vyšiel aj samostatný zborník (URBAN & BITUŠÍK, eds. 1999). O to viac ho mrzelo, že návrh na vyhlásenie CHKO Krupinská planina²⁴ sa napokon nepodarilo zrealizovať. Mimoriadne sa usiloval aj o propagáciu a zachovanie krupinských ovocných stromov, jabloní, čerešní, ale najmä vzácnych oskorusí („očkohrušiek“), gaštanov jedlých, moruší („drevených

²¹ Viedol viaceré krúžky a vzhľadom na veľmi dobré jazykové znalosti pôsobil aj ako tlmočník počas spolupráce s nemeckými kolegami.

²² Súťažná prehliadka v speve hontianskej ľudovej piesne pretrvala až do súčasnosti a 3. júna 2018 sa v Amfiteátri Viliama Polónyiho v Krupine konal jej 40. ročník.

²³ Odborno-náučný časopis (dvojmesačník) o životnom prostredí, ktorý od roku 1996 vydáva Slovenská agentúra životného prostredia (SAŽP) v Banskej Bystrici.

²⁴ Prvý návrh vypracovali zamestnanci bývalého Okresného úradu životného prostredia (OÚŽP) vo Veľkom Krtíši v spolupráci s kolegami z OÚŽP v Leviciach a vo Zvolene (Ing. Dobrucká, Mgr. Kušík, Ing. Macko, Ing. Pavlová a Ing. Ďurišová) v roku 1991. V roku 1992 ho prepracovali a formálne upravili na bývalom Slovenskom ústave ochrany prírody (SÚOP) v Bratislave (RNDr. Krnová, CSc. a kol.). Tretí návrh spracovali odborníci z Centra ochrany prírody a krajiny Slovenskej agentúry životného prostredia (COPK–SAŽP) v Banskej Bystrici (Ing. Burkovský a kol.) v roku 1998 (BURKOVSKÝ 1999).

jahôd“), či typickej lokálnej odrody viniča – krupinskej strieborčiny. Upozornil aj na duby²⁵ a gaštany²⁶ z Krupiny a jej okolia.

Dlhoročnú prácu a aktivity v oblasti prírodných vied dr. Vacholda pozitívne ohodnotili viaceré inštitúcie. Slovenská zoologická spoločnosť pri SAV mu udelila striebornú medailu profesora Ferianca, Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre pamätnú medailu. Rodné mesto mu tiež udelilo niekoľko ocenení, naposledy Plaketu mesta v roku 2006.

Dr. Vachold zomrel v Krupine 4. februára 2008. Posledná rozlúčka sa konala 7. februára 2008 v evanjelickom kostole v Krupine. Pochovaný je v rodnom meste.

Mestské zastupiteľstvo v Krupine rozhodlo v roku 2018 pri príležitosti 100. výročia jeho narodenia o umiestnení pamätnej tabule na dome na Ulici 29. augusta v Krupine, v ktorom pán doktor Vachold prežil aj so svojou rodinou veľkú časť svojho dlhého a mimoriadne plodného života.

Literatúra

- BURKOVSKÝ J. 1999: Navrhovaná chránená krajinná oblasť Krupinská planina. Pp.: 11–20. In: URBAN P. & BITUŠÍK P. (eds.), Príroda Krupinskej planiny a jej ochrana. Zborník referátov zo seminára pri príležitosti životného jubilea RNDr. Júliusa Vacholda, Zvolen, 3. 11. 1998. MŽP SR, Bratislava; SAŽP–COPK, Banská Bystrica, 186 pp.
- DUDICH A. L. G. O polstoročí zoológie na Táboroch OP a ešte čosi o šedej literatúre. Bulletin Slovenskej zoologickej spoločnosti pri SAV 1/2016: 4–10.
- JURČO M. 2013: Novinky z radnice. Trnava, 12.2. 2013. Dostupné na internete: <http://nzs.trnava.sk/?q=node/995>.
- LUKÁČ M. 2019: Sté výročie narodenia RNDr. Júliusa Vacholda. Infolisty 6(1): 8.
- LUPTÁK P. 2015: ZOO BOJNICE: Slovenská archa biodiverzity. Zoologická záhrada, Bojnice, 256 pp.

²⁵ V roku 1996 navrhli RNDr. Július Vachold a RNDr. Ing. Dezider Magic založenie dubového „parku“ (quercetária). Mal sa nachádzať 6 km od mesta Krupina smerom na Žibritov, v oblasti zvanej Šváb v lokalite mestských lesov, ktorá bola zasiahnutá veternou smršťou, v ktorej sú vhodné prirodzené podmienky pre dub. Realizácia sa neuskutočnila pre nedostatok finančných prostriedkov. V roku 2005 sa s Dr. Vacholdom stretol vtedy desaťročný študent Vladimír Macko a výsledkom bol Projekt environmentálnej výchovy Dubový háj. V lokalite Stávke pri Krupine ho začali realizovať študenti Gymnázia A. Sládkoviča v Krupine, v spolupráci s Mestom Krupina a Mestskými lesmi Krupina s. r. o. ešte v tom istom roku. Jeho cieľom je obnova tradičného biotopu, pričom v Dubovom háji má zastúpenie deväť karpatských druhov duba a dub červený.

²⁶ Medzi významné stromy v Krupine patria aj tri gaštany jedlé (*Castanea sativa*), pomenované na jeho pamiatku ako Vacholdove gaštany (SOLÁR 2006).

- MATOUŠEK B. 1998: Katalóg kolekcie cicavcov Júliusa Vacholda v Prírodovednom múzeu Slovenského národného múzea. Zborník Slovenského Národného Múzea, Prírodné Vedy, 44: 61–96.
- MATOUŠEK B. 1999: História Slovenskej zoologickej spoločnosti (1957–1999) 1. časť. Správy Slovenskej zoologickej spoločnosti 17: 53–90.
- MATOUŠEK B. 1999: RNDr. Július Vachold osemdesiatročný. Pp.: 177–185. In: URBAN P. & BITUŠÍK P. (eds.): Príroda Krupinskej planiny a jej ochrana. Zborník referátov zo seminára pri príležitosti životného jubilea RNDr. Júliusa Vacholda, Zvolen, 3. 11. 1998. MŽP SR, Bratislava; SAŽP-COPK, Banská Bystrica, 186 pp.
- SOLÁR V. 2006: Významné stromy v obvode pôsobnosti Správy CHKO Štiavnické vrchy. Chránené územia Slovenska 70: 19–21.
- STOLLMANN A. 1999: RNDr. Július Vachold osemdesiatročný. Chránené územia Slovenska 39: 52
- ŠTOLLMANN A. 1996: RNDr. Július Vachold – významný slovenský chiropterológ. Netopiere 1: 115–116.
- URBAN P. 2008: Za Dr. Júliusom Vacholdom. Vespertilio 12: 89–92.
- URBAN P. 2008: Zomrel RNDr. Július Vachold. Pp.: 8–10. In: ADAMEC M., URBAN P. & ADAMCOVÁ M. (eds.), Výskum a ochrana cicavcov na Slovensku VIII. Zborník referátov z konferencie (Zvolen 12. – 13. 10. 2007). Štátna ochrana prírody SR Banská Bystrica, 248 pp.
- URBAN P. & BITUŠÍK P. (eds.) 1999: Príroda Krupinskej planiny a jej ochrana. Zborník referátov zo seminára pri príležitosti životného jubilea RNDr. Júliusa Vacholda, Zvolen, 3. 11. 1998. MŽP SR, Bratislava; SAŽP-COPK, Banská Bystrica, 186 pp.
- VACHOLD J. 1954: Predbežná zpráva o výskyte drobných zemných cicavcov v okolí Krupiny na strednom Slovensku. Biológia (Bratislava) 9(4): 468–476.
- VACHOLD J. 1955: Netopiere jaskýň tisovecko-muránskeho krasu. Biológia (Bratislava) 10(6): 735–743.
- VACHOLD J. 1955: Potreba ochrany všetkých druhov netopierov žijúcich v Československu. Ochrana Přírody 10(4): 104–106.
- VACHOLD J. 1955: Príspevok k otázke rozšírenia niektorých druhov netopierov (Chiroptera) na Slovensku. Biológia (Bratislava) 10(2): 173–178.
- VACHOLD J. 1956: K otázke výskytu a rozšírenia netopierov (Chiroptera) na Slovensku. Biologické Práce 2(14): 1–65.

- VACHOLD J. 1957: Netopiere jaskýň Jasovsko-zádielského krasu. *Biológia* (Bratislava) 12(3): 195–202.
- VACHOLD J. 1961: Nové akvárium a terárium v zoologickej záhrade v Bojniciach. *Akvárium-terárium* 4(2): 28–29.
- VACHOLD J. 1995: Prírodné pomery regiónu Hont. Pp.: 3–6. In: ANONYMUS (ed.): *Pohľady do minulosti Krupiny. Vlastivedné múzeum, Zvolen & Mestský úrad, Krupina.*
- VACHOLD J. 2003: Výskyt a rozšírenie netopierov na Slovensku s ekologickými dodatkami. *Vespertilio*, 7: 185–233.
- VACHOLD J. 2003: Prírodné bohatstvo regiónu Hont. Pp.: 10–17. In: ANONYMUS (ed.): *Prírodné bohatstvo a kultúrne dedičstvo Hontu. Agrogenofond, Nitra.*
- VACHOLD J. 2006: Prírodné pomery Krupiny a okolia. Pp.: 12–21. In: LUKÁČ M. (ed.): *Krupina. Monografia mesta. Pre mesto Krupina vydalo Štúdio Harmony, Banská Bystrica, 255 pp.*